

3
1953

სოფელ ნანიანის კოლმეურნეობის პურის ყანები მთლიანად დაფარულია სარეველა ბალახით და მინდვრის ყვავილებით.

— მთელი ქვეყანა პურის ზვავით აივსო, ისეთი კარგი მოსავალია, თქვენს ნაკეთზე კი მინდვრის ყვავილების მეტს ვერას იმკის ჩემი კომბაინი... ნეტავ სანიაღვრე არ გამხდარიყავი, გოგო, და ყვავილების თაიგულს მე მოგართმევდი, — იმას შეტი ფასი ექნებოდა.

საქართველოს კომუნისტური პარტია

ნ ი ა ნ ბ ი

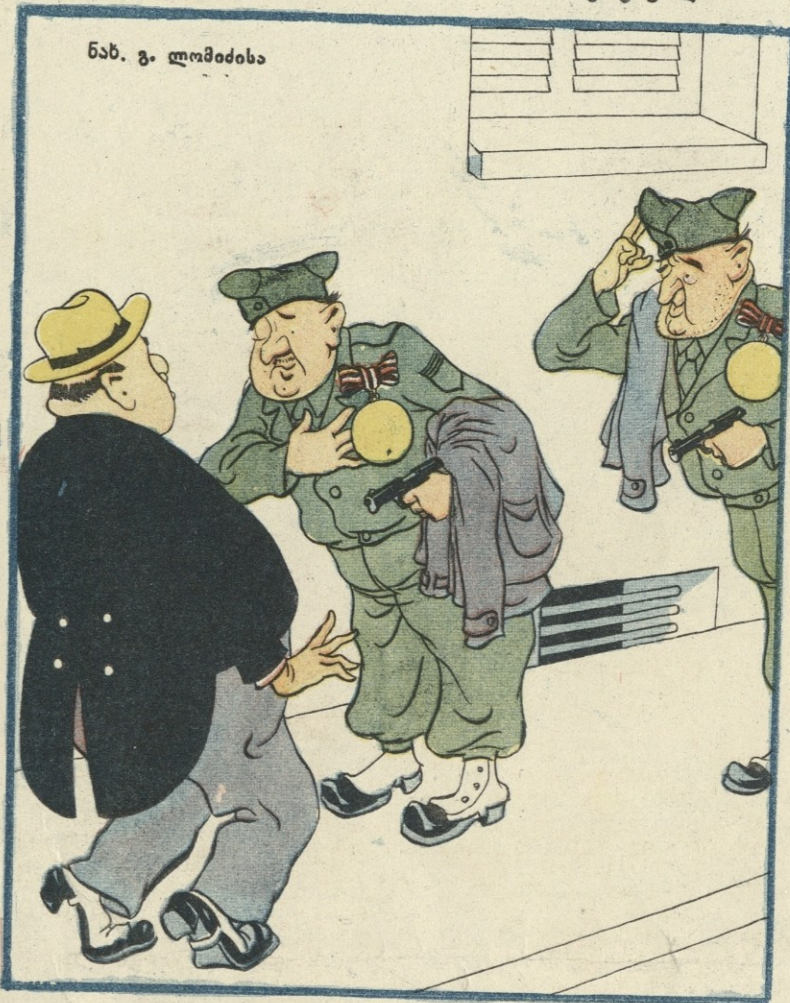
№ 12 თბილისი ივნისი 1953 წ. გამომცემლობა „კომუნისტი“ წელი XXXI. ფასი 2 მან.

„ქარგი ყოფაქცევის“ ორდენით

ინგლისში განლაგებულ ამერიკელ ჯარისკაცებს, რომელთაც ერთი წლის განმავლობაში სასჯელი არ მიუღიათ, „ქარგი ყოფაქცევის“ ორდენით აჯილდოებენ.

გაზეთებიდან

ნახ. გ. ლომიძისა

— თქვენც კულტურულად მოიქცეით, სერ, უხიბველად ჩაგვაბარეთ თქვენი ტანსაცმელი, ჩვენ „ქარგი ყოფაქცევის“ ორდენის კავალრები გახლავართ... წესს აყალმაყალით ნუ დაგვარღვევთ...

უცხო ამრები უცხოეთიდან

ცოცხალი იყ მკვდარი?

ამერიკის ახლანდელ სენატორებს შორის ყველაზე მეტად მისტიკით გატაცებულ ადამიანად სენატორი მაკარტი ითვლება.

ამ პატივმოყვარე ატომოსანს, როგორც „სახიფათო აზრების“ წინააღმდეგ მებრძოლი მუდმივი კომისიის ხელმძღვანელს, თურმე საიქიოდან მოვლენილ აჩრდილებთან შეხვედრაც ხშირად უხდება და ბრძოლა აქვს გამართული მათთან, ვისაც სიკვდილის შემდეგ ცოცხალი აზრი და სიტყვა დაუტოვებია ქვეყნად.

რალა გასაკვირია, თუ ეს გააგებული სენატორი გამოჩენილ ამერიკელ მწერალს მარკ ტვენსაც დაეტაკებოდა?

მისი ბრძანებით ამერიკაში უკვე აიკრძალა ტვენის მამხილებელი სატირის ჟანრით დაწერილი ნაწარმოებნი. ამ ბოლო ხანებში კი პირდაპირ ჩოჩქოლია ატეხილი იმის „გამოსარკვევად“, თუ „რამდენად კომუნისტია“ და „რამდენად წითელია“ მარკ ტვენი.

ტვენის სატირით დაშინებულმა სახელმწიფო დეპარტამენტის საერთაშორისო ინფორმაციის სამმართველომ ამას წინათ შეკითხვითაც კი მიმართა სახელმწიფო მდივნის მოადგილის თანაშემწეს მაკლალდს—ავიხსენით, გეთაყვა, მარკ

ტვენი „წითელია“ თუ არაო? მაკლალდს თავის მხრივ შეეშინდა ამ რთული პრობლემის გადაწყვეტა და მკვანე პასუხი დაუმრუნა შეკითხველებს: მე რა შუაში ვარ? სამმართველოში იმეტომ სხედხართ, რომ თვითონ ერკვეოდეთ—ვის პრის წითელი და სახიფათო აზრების მქადაგებელიო.

მაკარტი კი სენატორის სავარძლიდან ზნედაპირული ებრძვის გამოჩენილი მწერლის აჩრდილს.

დიდი სიყვარის ყქოვა

ჩვეულებრივად ამერიკას ტექნიკის ქვეყნად ასაღებენ იანკები. ატომური ბომბის, ხალხის ელექტის ტექნიკა მართლაც ჰუვავის ახლა ამერიკაში. მაგრამ თანამედროვე ამერიკის მესვეურები, რომელთაც აგრესია და ახალი ომების ფსიქოზი აზოდებს, უფრო რთული ტექნიკის სურვილმა გაიტაცა:

ამჟამად შეერთებული შტატების სენატთან არსებული „საკონსულტაციო კომისია“ წლებზე ფეხს იდგამს სიცრუის ახალი მეთოდების ჩამოსაყალიბებლად.

აი, თურმე, როგორი უნდა იყოს ეს სიცრუე:

ამერიკის პროპაგანდამ უნდა დაარწმუნოს სხვა ხალხები, რომ „შეერთებული შტატების მთავრობა სიმართლეს ლაპარაკობს, იგი მშვიდობას იცავს და... მშრომელი მასების გულწრფელი მეგობარია“.

ასეთი მოთხოვნები ადნისუნულმა კომისიამ ხუმრობის გარეშე წაუყენა კონგრესს და თან განუმატა, რომ სიცრუის ტექნიკა ფსიქოლოგიური ომის სტრატეგიებს დიდად დაეხმარება ახალი ომის მომზადებაში.

მაგრამ მიამიტი იანკების „ტექნიკოსებს“ სულ არ გაახსენდათ, რომ ქვეყნიერებაზე არ ზნელა, იგივე „სხვა“ ხალხები და მშრომელი მასები კარგად ხედავენ დიდი სიცრუის მოკლე ფეხებს, მათ იციან, რომ არსებობს ურყევი სიმართლე, რომლის დაჩრდილვა აგრესორებმა ვერავითარი სიცრუით ვერ მოახერხეს.

ამიტომ იყო, რომ „დიდი სიცრუის ტექნიკის“ გამოყენების შემოწმებამაც სასიამოვნო გუნებაზე ვერ დააყენა სენატის გარეშე საქმეთა კომისია, რომელმაც დაგზავნილ შეკითხვებზე მხოლოდ ერთი პასუხი მიიღო: საბოლოოდ დავრწმუნდით, რომ მყვირალა ანტიკომუნისტური მასალები უვარგისი ტექნიკა აღმოჩნდა ამერიკის პროპაგანდაში.

ოლონდაც!

ხუთი თითხ ენთუზიაზმი

დასავლეთ გერმანიაში საინტერესო პროცესი შედგა: ამერიკულმა სასამართლომ 8 თვის პატიმრობა მიუსაჯა ერთ გერმანელს, რომელმაც ამერიკელ უნტერ-ოფიცერს მარცხენა ხელის თითები მოკვეთა ცულით.

ოკუპანტების ასეთი რბილი განაჩენი გამოწვეული იყო იმით, რომ დაზარალებულმა ამერიკელმა უნტერმა თურმე თვითონვე შეაცდინა დამნაშავე და ხანგრძლივი თხოვნისა და საჩუქრების შემდეგ დაიყოლია თითების წაკვეთაზე.

— რა ვუყოთ, მართალია, მარცხენა ხელზე არც ერთი თითი აღარ მექნება, მაგრამ სამაგიეროდ კორეაში გაგზავნისაგან თავს დავიზღვევო.—განაცხადა დაზარალებულმა.

ამასთან ძალაუნებურად გაახსენდება კაცს კორეის ფრონტიდან სისტემატური დეზერტირობა, რასაც ჯარისკაცები მიმართავენ სასჯელის დიდი რისკით.

ასეთ ენთუზიაზმს აჟღავნებენ ამერიკელი ჯარისკაცები კორეის დაპყრობითი ომში, რომელიც სამი წლის წინათ წამოიწყეს და დაუსრულებელივ აკიანურებენ ოკეანესგაღომელი აგრესორები.

უჩინ. მაჩინი

მხატვარი სპილო

ამბავი ისე დაიწყო, როგორც ძველ არაქ-შია. დამთავრებით კი სხვანაირად დამთავრდა.

ერთმა სპილომ პეიზაჟი დახატა. როცა სურათი ლამაზ ჩარჩოში ჩასვა, კრიტიკოსებს მოუხმო და აზრი ჰკითხა. მგელმა კრიტიკოსმა წარბი შეათამაშა, ღრმად ჩაფიქრდა და თქვა:

— შესანიშნავი ნაწარმოებია, მცირე რამ რომ არ აკლდეს...

ყველანი გატვრინდნენ. მგელმა განაგრძო:

— ამ პეიზაჟის მშვენიერება ათჯერ უფრო გაიზრდებოდა, ერთი ბატანი მაინც რომ ჩანდეს სურათის რომელიმე კუთხეში!

— ამხანაგი მგელი მართალია, ცამდე მართალი, — თქვა დათვმა, — მშვენიერად შენიშნა, მაგრამ მე კიდევ ერთს ვიტყვოდი: ამ სურათზე განლაგებული ფერების ჰარმონია მოითხოვს, რომ რომელიმე კუთხიდან მადის აღმძვრელი მედიდურებით გამოიყურებოდეს ულამაზესი, თაფლით სავსე სკა.

კურდღელმა ყურები გააწკაპუნა:

— სურათზე ამდენი სიმწვანეა და კომბოსტო არსად არა ჩანს!

ტურას თავიანთი საფინანსო ნაწილის გამგე მელაკუდა გაახსენდა, რომლისაგან ხალტურის წილი მრავალჯერ უგემნია და დაიკივლა:

— ბატონი მელა უნდა იყოს სადმე დახატული, მელა, რომელიც ქათმის ჭამას ამთავრებს!

დათვმა კურდღელს გადაუბღვირა, მგელმა — ტურას, — ვითომდა, თქვენ ვინ გეკითხებათო. სპილოს არაფერი უთქვამს, თავისი ნახატი წაიღო. წაიღო ნახატი, და რაკი ხსენებულ კრიტიკოსთა ბუნებას ბრწყინვალედ იცნობდა, მოიქცა ისე, როგორც ყოველთვის იქცეოდა...

ტყეში, გამოფენაზე, ყველაზე საუკეთესო ადგილას მოთავსდა სპილოს „პეიზაჟი“. ზედ არც სკა ეხატა, არც ბატანი...

ტურა გამოფენას ათვალეფრებდა და ჩურჩულებდა:

— რა ქეიფი იყო, ბიჭებო, წუხელ სპილოსთან! ამხანაგმა მგელმა ერთი დედა ცხვარი შეჰკამა, ჩვენმა დათუნამ კი — მთელი სკა თაფლი! კურდღელისათვის უნდა გეყურებინათ, კომბოსტოსთვის თათი არც კი უხლია, ექვსი კილოგრამი სტაფილო გააჩანაგა. თქვენი მონა-მორჩილიც იქ გახლდათ... ახ, რა ჩინებული მხატვარია! სპილოა, სპილო!

ყვავი და ყვალის ნაგახი

ნაზ. ა. მასინაძე

ყვავს კვდავ ესტუმრა მედია,
(სხვა დიდი კაცი არ ჰყავდა)
ყვავი მოხიბდა ღიმილმა
და აღფრთოვანდა, აყვავდა!

ან როგორ მოიგერიოს
კაბაშირია მედია,
როცა თავიდან კუდამდე
ადერსის გამომთქმელია!

მისი პატარა ამბავიც
არაა სადაპარაკო, —
ერთი წარწერით მიართვა
საგზური სააგარაკო,

ხოლო მეორე წარწერით —
თაფლი, ყვედი და კარაქი...
ასე დამთავრდა ხელახლა
კრილოვის იგავ-არაკი.

გომოთუა მიგრიული

ინსტიტუტში მისაღები გამოცდები რომ დაიწყება, ისტორიის მეცნიერებათა ახალგაზრდა კანდიდატს ვახტანგ ლიჩელს ათამდე უცნობი დედის მაგიერი აღმოუჩნდება, ოცამდე ბიძის მაგიერი, ხოლო დედაშვილებსა და ბიძაშვილებს ხომ თვლა არა აქვთ.

მოდის, მაგრამ ვინ არ მოდის მასთან სათხოვნელად. ყველას მხოლოდ ერთი საკითხი ადევნებს, — ინსტიტუტში ვინმე მოსაწყობი ჰყავს და ვახტანგი ხომ მიმღები კომისიის მუღმივი წევრია.

ვახტანგს იმ დღეებში შინიდან გამოსვლისაც კი ეშინია. ყოველ მოსახერხებელ ადგილას, როგორც ყაჩაღები, ჩასაფრებულნი არიან მისი ნახვის მსურველნი. ყველაზე ადრე ის გადავა იერიშზე, რომელიც ვახტანგს ასე თუ ისე იცნობს და ამიტომ გაბედულებაც ჰყოფნის მას სახლის მისადგომებთან დაუდარაჯოს. პირველ მთხოვნელს რომ თავს დააღწევს, ახლა ახლო-მახლო შენობების კუთხიდან, შესასვლელიდან, კიბეებიდან, ყველგან, სადაც კი დამალვა შეიძლება, უტრევენ კაცები და ქალები, მოხუცები და ახალგაზრდები...

ტრამვაის გაჩერებამდე თუ მიაღწევს, შემდეგ არა უჭირს რა. თუ ტრამვაიში ცალი ფეხი შედგა, თავს სამშვიდობოზე გასულად გრძნობს.

მაგრამ ერთხელ, ერთი აბეზარი მთხოვნელი ტრამვაიშიც კი შეყვა და როდესაც ეგონა ახლა მაინც შემიძლია თავისუფლად ამოვისუნთქო, სწორედ მაშინ დაადგა თავს. პირველ ყოვლისა მისთვის აღებული ტრამვაის ბილეთი უჩვენა. ვახტანგმა მადლობის სათქმელად პირის დაღებაც ვერ მოასწრო, რომ უცნობი მამაკაცი უკვე ჩურჩულით უზიარებდა თავის გულის ვარაშს, გამზრდელს აფიცებდა (რომლის არსებობაზე ვახტანგს წარმოდგენაც არ ჰქონდა!) და თან თხოვდა მისაღებ გამოცდებზე ჩემს შვილს უშველე, არ დამღუპო. რა უნდა ექნა ვახტანგს? გულშეკუმშული უსმენდა, ხომ არ გააგდებდა, ტრამვაის ოცდაათი კაპიკიანი ბილეთით ჰყავდა შებოქილი აბეზარს.

ბევრჯერ შეიტანა განცხადება ინსტიტუტის დირექტორთან, რათა გაენთავისუფლებინათ მისაღები გამოცდებისაგან, მაგრამ მუდამ უარს ღებულობდა. ყველა აფასებდა ვახტანგის პირდაპირ ხასიათს. არასოდეს იგი აბითურიენთს ნაცნობობით მალალ ნიშანს არ დაუწერდა. იცი საგანი, ინებე „ფრიადი“, არ იცი — „არადამაკმაყოფილებელი“ მიიღე, თუ ოდნავ მოიკოჭლებ — „დამაკმაყოფილებელითაც“ დაკმაყოფილდი.

წელს კი... ცოლი რომ კაცს შეუჩნდება, რაზე არ დაიყაბულებს. მართალია, გამოცდების დღეებში ოჯახის წევრებს სასტიკად აკრძალული აქვთ გამოცდების შესახებ რაიმეს თხოვნა, მაგრამ ვახტანგის ცოლმა მაინც გაბედა... ისეთი დრო შეარჩია, როდესაც ვახტანგი კარგ გუნებაზე იყო და დაიწყო. რა ხერხი არ იხმარა, ზოგჯერ იტირა, ზოგჯერ იცინა, ვინ არ დააფიცა და ბოლოს და ბოლოს მაინც მოსტეხა. ინსტიტუტში შემსვლელი მათი შვილის მუსიკის მასწავლებლის ვაჟი-შვილი იყო და ვახტანგმა პირველად, თავისი გამოცდების პრაქტიკაში, პაპიროსის კოლოფზე წააწერა აბითურიენთის გვარი — კიკნაძე.

იმ დღით, ვახტანგს, ინსტიტუტში რომ მიდიოდა, პაპიროსის კოლოფი გულის ჯიბეს უწვავდა. საკუთარი თავი ეჯავრებოდა, ასე ეგონა, თითქოს ყველამ იცოდა მისი სამარცხვინო ამბავი.

გამოცდა დაიწყო. შემოდისოდნენ ახალგაზრდები, სახე-აწითლებულნი, აქლოშინებულნი, ხმის კანკალით იწყებდნენ პასუხს. თუ საკითხები იცოდნენ, თანდათან მშვიდდებოდნენ და დინჯად განაგრძობდნენ ლაპარაკს, თუ არა და სიწითლე უფრო ემატებოდათ და ხმაც დაბნეულობისაგან ებზარებოდათ.

ვახტანგმა მორიგ საგამოცდო ბილეთს დაჰხედა და... აღელვებისა თუ სირცხვილისაგან გული შეეკუმშა. მის წინ, მაგიდაზე, კიკნაძის საგამოცდო ფურცელი იდო.

ვახტანგს ვაჟისათვის ზედაც არ შეუხედნია. თავს ისე გრძნობდა, თითქოს გამოცდას თვითონ აბარებდა.

კიკნაძემ ბილეთი აიღო, ცოტა ხნით დაფიქრდა და შემდეგ შესანიშნავად გააშუქა პირველი საკითხი.

— „ხომ არ მეჩვენებაო“, — გაიფიქრა ვახტანგმა, გაოცებისაგან თავი მალა ასწია და როგორც იქნა, ახალგაზრდა ვაჟს თვალი თვალს გაუსწორა, მაგრამ იძულებული გახდა თავი კვლავ ძირს დაეხარა. მოეჩვენა, რომ ვაჟის თვალები ამპარტავნულად იცქირებოდნენ, თვითდამშვიდებით, ოდნავი ღიმილით, თითქოს ეუბნებოდნენ — „ვიცი, ვიცი, პაპიროსის კოლოფზე რომ ჩემი გვარი გიწერიაო!...“

გამოსაცდელმა ასევე შეუცდომლად გასცა სწორი პასუხი მეორე შეკითხვასაც, მაგრამ ვახტანგს არაფერი გაუგონია. მესამე შეკითხვის პასუხი რომ მოათავა, ამ დროს აუდიტორიაში ინსტიტუტის დირექტორი შემოვიდა. ვახტანგი ისეთი გახდა, სინანულისაგან ცრემლიც კი მოერია. რაზედ ჩაიგდო ასეთ მდგომარეობაში თავი... დირექტორმა, ალბათ, ჩვეულებრივად შემოიხედა, ვახტანგს კი ჰგონია, მის კარგ კაცობას ამოწმებს... ბევრი არ უფიქრია ვახტანგს, კიკნაძის საგამოცდო ფურცელში ისტორიის საგნის პარალელურად „დამაკმაყოფილებელი“ ნიშანი მიუწერა, მიუწერა და იმ წუთსავე მიხვდა, რომ შეცდომა დაუშვა. ახალგაზრდას რას ერიოდა. კიკნაძის მშობლებმა, ალბათ, ზედმეტი სიფრთხილე გამოიჩინეს, თორემ რა ჰქონდა დასახმარებელი ამ ვაჟს, რომელმაც ასე კარგად იცოდა საგანი.

სინდისი რომ სუფთა ჰქონოდა, ახლავე მივიდოდა დირექტორთან, ოფიციალურად განუცხადებდა „შეცდიო“ და აქვე ნიშანსაც გადასწორებდა, მაგრამ ჯიბეში მდებარე პაპიროსის კოლოფმა შეაჩერა ამ განზრახვის შესრულებისაგან.

გამოცდები დასასრულს უახლოვდებოდა, როცა ვახტანგი ერთხელ კიდევ აღელდა. მის წინ კვლავ ვიღაც კიკნაძის საგამოცდო ბილეთი იდო. ამ კიკნაძემ სრულწოდ არ იცოდა საგანი, მაგრამ პირველი კიკნაძის გამო სინდისმწუხრებული, ამ კიკნაძეს ძალაუწებურად ღმობიერად მოექცა და „არადამაკმაყოფილებელი“ ნიშნის ნაცვლად „დამაკმაყოფილებელი“ დაუწერა, დაუწერა და იმ წუთსავე მიხვდა, რომ აქაც შეცდომა დაუშვა. მაგრამ საქმეს რაღა ეშველებოდა, პაპიროსის კოლოფი კვლავ ჯიბეს უწვავდა...

საბოლოოდ, ისტორიაში „დამაკმაყოფილებელი“ ნიშნის გამო ვერც ერთი კიკნაძე ვერ მოხვდა ინსტიტუტში, ერთი უსამართლოდ და მეორე — სამართლიანად. დღემდე არ იცის ვახტანგმა მისი შვილის მუსიკის მასწავლებლის ვაჟი-შვილი რომელი მათგანი იყო. კიდევ კარგი, ერთი თვე გაბრაზებული ცოლი ხმას არ სცემდა, თორემ მთელ ჯავრს მასზე ამოიყრიდა. ერთადერთი, რამაც ვახტანგს შვება მოუტანა, ის იყო, რომ იმ დღიდან მას პაპიროსი ჭირივით შეჯავრდა.

ცოდის ფასი

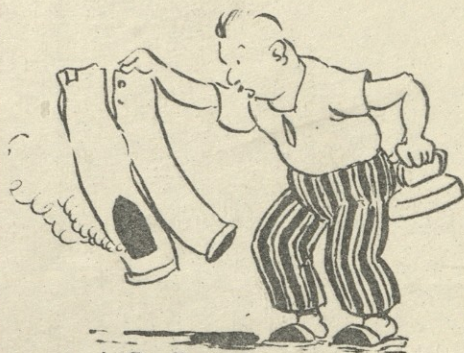
ივლიანემ ჭაღაბობა
გაისტუმრა ბაკურიანს;
მარტო დარჩა... ახლა იგი
თავისთავის მსახურია,
შინ ვერაფერს ვერ ამზადებს,
ხან შია და ხან სწყურია.
ხუთი დღეც კი არ გასულა,
დაამტვრია ხუთი თეფში,
ზედ ჭიქებიც მიაყოლა
და მიირთმევს ჩაის პეშვით,

ბედის ასეთ ორომტრიაღს
არ ეღოდა თავის დღეში!

როცა ბინას აღაგებდა,
მეზობლები გააკვირვა—
სკამს მოსტეხა სამი ფეხი,
ვაზა დასცა თავდაყირა,
მარვლის ტოტი გამოიწევა,
უთო ისე აჯახირა...

ბოლოს, როცა ივლიანემ
გამოსცადა სიმწრის თასი—
თქვა, რომ ყველა შემცდარი,
ვინც არ იცის ცოდის ფასი!

—სამი შვილის დედა-ქალი
ახლა მივხვდი რა ქალია,
საოჯახო საქმეებში
მთელი თავით მალაღია,
თუმცა სკოდის ადგილკომსაც
ხელმძღვანელობს რა ხანია!

არნო ონელი

მშენებელთა საუბარი

— იხინი ვინ არიან, თუ კაცი ხარ, მთხმარს, უფელ წელიწადს ახე გულდასმით რომ გვითხრობდები?

— ჩვენი მწერლები: ერთი აკაკი ბეღიაშვილი და მეორე ალექსანდრე პეიშვილი... ვერ იქნა და ვერ აღწერეს ჩვენი შრომა. მოვლენ, დავსხედავენ, შეგვიფარებენ და როცა კალამს მოიმარჯვებენ, ჩვენ უკვე მშენებლობა დამთავრებული გვაქვს, ახალ სამუშაოებზე მივეშურებით...

ნაზ. დონიხა

საქონლად დაგაგვიღებელი პასუხი

— როგორაა ჩემი საქმე?

— კარგად, აი, ხომ წედავთ ყველა დოკუმენტი შეგვინძე და ჩაგაბარებთ არქივს...

რედაქტორი ა. ა. ლ. ა. ა. ა. ა. ა. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, აკ. ბეღიაშვილი, ი. გრიშაშვილი, უჩა ჯაფარიძე, ი. ნონეშვილი, ხ. ფაშალიშვილი.

თბილისი. Сатирико-юмористический журнал „Ниваги“. რედაქციის მისამართი: რუსთაველის პროსპ. № 42. ტელ. 3-10-49.

ხელმოწ. დასაბ. 1953 წ. 11/VII სტამბა „ზარია ვოსტოკა“, რუსთაველის პროსპ. № 42. შეკ. № 1488 გამოც. № 12 ტირ. 15.000 უფ. 04959.

ტ. 53.

ალყაბაგორგველი გლიჟნალი

— დიდი და პატარა ყველა ჩვენს დირექტორს შველის თამაში, საშუალებას აღარ მძლევენ—მე თვითონ გავუხარო გული, მე თვითონ დამოუკიდებლად მოვაგებინო...